

Вічний Спомин

Чому?

Чому все саме так? Ось - найбільш наївне, дивне і найважче запитання... З нього все починалося, а відповіддю, певно... Й завершиться. Хочу, щоби наприкінці Шляху була Відповідь. Та й зрештою, Шлях й повинен бути саме Відповіддю на те - «чому»? «Чому шукаю, чому люблю, чому прагну... Завершення його-така собі трагічна, і красномовна відповідь. Відповідь - жест, він більше скаже, ніж будь-які слова!

Де узялося те запитання? Коли пройде час, то Кінець із початком зійдеться... Відповідь із тим, що Запитання породило...

Вона знала початок. Глибинний. Бо бачила, Хто стояв над її колискою, коли була немовлям. Як зродилася й прийшла (і чому прийшла на світ цей душа її)...

У давньобалтських піснях (дайнах) пишеться, що при народженні людини над її колискою стоїть уособлення Долі, (божество-Лайма)... І Вона Шлях людині дає. Це, тобто її воля.

І дівчинка дивна відчувала це. Бо бачила очима свого серця. Мала Єдність із рідною Землею.

Кров моя-зіллється колись із Землею Пращурів. У ній-дух невмирущий,правічний.
Сила,частина якої і у мені є... Мова земля сеї - пісня моєї душі, те, що життя їй
дарує,Силу та Єдність із Родом. Не буду запитувати «чому». Просто шлях мій через таке
йшов. І на те була не моя воля. То була Воля Небесних Сил,вона ж найвищою
була-хвалити Бога! Шлях мій, Волею їх до споконвічного священного й наверху.

Запізно... О, ні! Єдність завжди ж була. Треба, певно, було втратити Святині... щоби
зрозуміти якими величними вони є, були й будуть!

Мова... Чую - Спомин. Не знаю чому й звідки. Шелест трав, Земля, повна могутньою.
Силою, такою, коли вчуваю це - то припасти б цілувати її, Величчю повну, кровію
славетних Пращурів политу, мою, прадавню. З духом бо - ж її єдине моє серце... З її
кожним подихом. Вираженим чи у Слові, чи у піснях прадавніх.

Моя душа говорила саме Їхньою мовою. Страшно.

Чому я бачу символи дивні. Звідки. Ось - старійшина Роду, служитель Віри... Схиляюся
перед ним (відчуваю, душа моя сього прагне). Цілую руку з пошани... Віддаю щось зі
свого духовного світу. У одному жесті можна сказати у десятки разів більше, аніж
словами.

Сльози... Схиляюся до зрубаного дерева й плачу у темряві... Не з болю. То сльози мої -
Тобі жертва. Як
відчуваю, що Ти - Є, Ти-сущий. Символ Тебе у вчителі, Наставнику відчуваю... Коли
бачила міць Твою, ще дитиною схиляла перед Тобою коліна, як бачила небо, розкраяне
блискавками... Йшла на

kalnas

дивитися на це

...

Щоби славити. Хоча,
стоявши під дощем,
зливою та блискавками,
плакала гірко...
наче колись,
ще давно,
років 15 тому,
коли не було нічого величнішого за Вогонь небесний.

А скільки всього іще Рідного було поряд. Здавалося, що маєш дивну близькість, єдність із
навколишньою природою,

із Силами що проявляються у стихіях, тобто «быть сопричастным всему сущему»

-
ці слова якнайповніше відображають сутність такого духовного стану. Було відчуття, що дивовижна гармонія існує, усе в одне співзвуччя зливається навколишня краса природи, небо, земля, дерева, Вогонь на пагорбі, пісні литовською мовою. Згадуєш, бува - тільки-то починає темніти, сутінки настають, виходимо з бабусею у садок і вона починає співати дайни...

Це важко передати словом,
що таке,

коли настає злиття із Духом давнини славетної,
наче тіні Предків зовсім із тобою поряд. Стояли ми так,
дивлячись у бік пагорба, що за струмочком...

І під ним Вогонь палав...

Як можна забути те враження, коли першою книгою, що дали до рук була збірка «Latvju Dainas

», коли з самого дитинства раз і

назавше

відчулося злиття власного духу з рідною мовою, її пісенною красою, наче бачиш, звідки прийшли ці пісні - то з глибин простору, видимого й невидимого оком живим, а лишень очима душі. Дивовижним є не лишень спів, а й сама мелодія слова, вірша. Треба проникнутися істинним духом Рідної землі, щоби співати (або читати) дайни, саме так, щоби «хоч краплину того, чим повняться вони у звуки перелить...»

Sen dzirdeju, nu ieraugu

,Dievam sirmi kumelini,

Dievam sirmi kumelini,

Sudrabina lasitem....

Або ще уривок з пісні, про те, як «я обійшов навколо пагорба»

Аркарт калну гажу,

Калнина узкапу

Ієрадзїжу мейтїніті

Гаузі раудажот...

І лишилося в серці Рідне навіки. Наче дух твій прикутий до Того місця, де віками палав священний Вогонь, а біля нього були ті, хто підтримував його... До просторів, лісів та полей. До річок, що на землі твоїй течуть... До пісень прадавніх. До мови священної. Колись у дитинстві пригадується було дивне відчуття - що вуста твої недостойні промовляти слова цієї мови - настільки вона велична... був цікавий момент, читаєш книгу, а там зустрілися слова: «литовские леса...» Серце чомусь завмерло, наче побачило щось, что «велико и свято

, а ко всьому святому надлежит относиться с трепетом и благоговением». Литовские леса... І у дивному захваті, сама не розуміючи чому вона це робить, 11-річна дівчинка встає... і... вклоняється до землі... напевно, своєму ж Спомину.

Ось якраз щодо цього вірш згадався - теж про Литву, звичайно...

Мій рідний Німане! Куди спливи ті води,

Що я в дитячі їх зачерпував долоні...

Є навіть народна литовська пісня «Тихо, тихо тече Німан...»

Була одна мить, коли спав на думку один дивний поетичний образ: «сльози в очах, наче янтар у хвилях Балтійського моря... «Йшлося про прекрасну дівчину, що плакала дізнавшись про загибель воїнів від завойовників-тевтонців... Наче вона уособлювала саму Батьківщину, Литву священну... Так ясно уявлявся той образ - невимовно красива дівчина у стародавньому вбранні, яка намагалася порятуватися від жорстоких завойовників. Та не мала права піти зі святилища, і загинути, не благаючи про милість... Наче стоїть вона, здійнявши руки до неба, і через мить - загине від чужинської зброї...

Гіркота болю

Є, напевно, рани, які не загоюються ніколи. Може, вони і не повинні загоюватися, а лишатися, мов згадка про те, заради чого вони з`явилися, і якою ж великою була жертва, що вони постійно про себе нагадують...

Йдеться про відчуття болю що був завданий Землі рідній. Про нищення й руйнування її Святинь, про наругу над нею. Коли душа твоя має глибокий зв'язок з Рідною землею, то відчувати доводиться усе, що її стосується - і красу. І могутність, і велич, і – біль, що був завданий їй. Можна навіть цього не усвідомлювати, але відчувати, бо душа із нею у єдине ціле злилася колись, і єдність ця іншою буде. У тих, хто страждав, і боровся за віру, була краплина твоєї крові, а отже - і духу правічного, на землі балтійській народженого. І поряд дух твій був із ними, коли кров свою проливали вони за рідну землю.

Болить, як ж болить. Зі пролиту кров-чи на полі бою, чи під батогами чужинців, що наругу чинили над землею моєю священною і над її народом. Наче кожне страждання понівеченого народу проходить крізь мою душу, через моє життя - через єдність вічну й нерозривну...

Рани землі рідної - мої рани. Це, певно, Боги дарували мені цю дивовижну причетність до

усього, що Балтії стосується. Бо живою і палаючою відчуваю я у собі балтійську кров, тому не можу не знати гіркоти лихоліть землі цієї, що нею ж кровію балтійською просякнута, сутності глибинної її не відчувати. Сутність її справді її, Латвії, - ніжна, жіночна, прекрасна саме своєю ніжністю... проте, у цьому є Сила та ще й велика. Болю ж забагато прийшло цій Землі - завоювання тевтонців, яким Вона не змогла протистояти... Спотворили, покалічили вони споконвічне, національне... Рани скрізь... я їх завше серцем відчуваю, наче то мене поранили... дивно, може, смішно..

Був у мене вірш про Латвію...

"Бо кров`ю сходять всі Твої Святині,

Твої страждання дух мій ще ятять..."

І усе це, тому що...

«Твою зранену душу

Накриває тевтонська броня....»

Так відчувалося мені з давніх давен. Коли ще не розуміла, чому це відчуваю, проте серце вже було навек єдиним із землею балтійською. Страждання Латвії було відображене в одній із народних пісень - яскравий приклад того, як біль Вітчизни пройшов крізь душу кращих синів та дочок її. Що лишалися з нею вічно - і в години найтяжчих випробувань, і у боротьбі за її волю. Не минеться таке, що ж робити. Добре, коли маємо Пам'ять. Що Святині правічні зберігає, і Силу їх

і могутність і безсмертя...

А безсмертя завдяки могутності духу тих, хто вірний святиням землі балтійської, хто

сповнений її могутності, величі та краси. Доки є ті, хто несе у собі цей прадавній дух, доти буде споконвічна сила землі нашої, яку так оберігали наші пращури, служили їй до останнього подиху, до найменшої краплини крові.

І нині відчувається їхня могутність. Ми, нащадки, що бажають присвятити себе служінню прадавній віри, можемо мати зв'язок із ними, адже шлях наш - то продовження їхнього шляху. Наша причетність до землі балтійської - це і є зв'язок із ними, з тим глибинним духом, який вони у собі несли.

Дивно так. Наче не пройшло багатьох століть з часів тих, коли священний вогонь палав незгасно на святилищі, коли біля місць святих здійснювали обряди вайделоти, коли чути можна було священні пісні, що прийшли до нас із глибин балтійської давнини. Ти носиш Балтію у собі, і тому відчуваєш поряд усе це, те, що стосується давньої віри. Що з того, що відділяє тебе від неї декілька століть, коли тут і зараз прагнеш ти відродити давні звичаї. Коли сповнене серце твоє любові до землі рідної, коли у тобі тече балтійська кров, а у ній-дух землі прадавньої, що виявляється, коли здійснюєш обряди, співаєш священні пісні рідною мовою. Усе поряд, тут і зараз, з тобою.

Не буде знищеним чи втраченим дух споконвічної Віри, доки є ті, хто його несе у собі, хто свідомо прагне стати ще ближчим до прадавніх святинь, і робить усе для того, щоби ця близькість посилювалася і ставала нерозривною.

Коли бачиш, як нині, на священних місцях знову, як і тисячі років тому, лунають пісні, славлення Богів, коли проводяться ритуали, коли і виявляється Сила, закладена у тих, хто вірний споконвічному Звичаяу, іноді не ймеш віри, що ти це усе бачиш. Довгі роки у глибинах душі ховалася мрія-о, ні, не просто мрія, жага, прагнення, порив духовний, бачити і чути слова священною мовою, бачити давні обряди, брати участь у них. Бо у тобі тече балтійська кров, яка і я джерелом глибинної пам'яті.

І тому не полишало тебе це бажання славити Богів, так, як це робили твої пращури, відкривати глибини таємничі свого духу. Щоби віднайти нетлінну єдність з рідною землею, щоби припасти до джерела прадавнього балтійського духу, і бути на землі, коло могутніх Святинь її вічно.

Темними ночами задивлялася в далечінь, стоячи біля пагорба, і наче бачила очима пам'яті та душі своєї незримі тіні пращурів, що завше на священному місці.

Очі сповнювалися сльозами, коли читала про балтійську давнину, коли навіть просто чула слова рідної мови. Пам'ять, моя, гірка пам'ять про могутність незнищенну, красу та велич балтійського духу.

Душа навек прикута до скарбів нетлінних. Тому ця нерозривна єдність так сильно відчувається. І посилюється відчуття її, коли про святині рідні читаєш... Про звичаї, у яких їхня сила явною стає. .. *Духи предков колыхали* □□□□□□ *Воздух крыльями веков...*

□□□□□

По холмам расселись люди,

□□□□□

По пригоркам травяным,

□□□□□

А хозяйки вереницей

□□

Обносили всех едой.

□□□□□

Ну и пир, - какие чаши,

□□□□□

Роги, кубки и ковши

□□□□□

По рядам передавали

□□□□□

В этот вечер латыши!

Лунноликие лепешки,

□□□□□

Солнцеликие сыры!

□□□□

А к сырам - слова привета,

□□□□

К меду - дружеская речь:

□□□□

Сколько тут происходило

□□

Невозможных в будни встреч!

□□□□

С братом братья обнимались,

□□□□

С дальнею сестрой - сестра.

□□□□

Даже старцы-седовласцы

□□□□

Вдруг встречали здесь друзей,

□□

Тех, с которыми дружили

□□□□

В дальней юности своей.

□□□□

□□□□□

□□□□□

Но всех пуще ночью Лиго

□□□□

Ликовала молодежь:

□□□□

Парни песни заводили,

□□

И, конечно, про любовь.

□□□□

Девушки в ответной песне

□□□□

Хоть отказывали им,

□□□□

Но о ней лишь и мечтали

□□□□

И вздыхали об одном:

□□

"Только бы изведать счастье

□□□□

И любимого обнять!"

□□□□

Парни пели, подступали -

□□□□

Шли к девичьему кружку,

□□□□

Наконец соединялся

□□

Каждый с милою своей

□□□□

И по травяной поляне

□□□□

Уносился в танце с ней.

□□□□

Под священными дубами,

□□□□

У священного холма

□□

Совещались вайделоты

□□□□

(Цей текст не призначений для того, щоби його коли-небудь прочитала та Людина, кому мої слова присвячені. Ясна річ, в житті буде дипломатично-офіційно-ввічливе спілкування. Тут ж голос моєї душі, і найтаємніші поривання.

Вони будуть ...показані в одному жесті, що свідчить про пошану. Один жест, одна дія, у якій сказано буде все. Все, про що тут написано, у цьому «таємному протоколі»).

Коли починаєш говорити, славлячи, оспівуючи Людину, гідну пошани, Людину, сповнену могутності духовної та величі, думаєш, тільки би сили тобі вистачило, щоби гідно прославити цю велич, те, що викликає піднесення та захват. Недаремно у давнину співці, починаючи епічні розповіді про славетних героїв, зверталися до Богів, щоби набути Сили, що дасть змогу гідно велич та звиягу прославити....

Спробую сказати. Слова заслабкі. Занадто слабкі для того, щоби передати глибинне та внутрішнє. Але скажу.

«Хоч жестами. Але сказати мушу».

Я відчула одного разу Твою безмірну могутню духовну Велич. То була дивна і незабутня мить. Наче, зливається Твоя міць із стихіями, із Силами природи.

І відчувши це, збагнула я велич Твого безсмертя. Ти не зникнеш ніколи. Ти будеш у подиху вітру, у шелесті трав, у небі. Усюди, де Земля Твоя. І близькі до неї, дух твій відчують.

Я не знала досі нічого Силою до духу Твого рівного. Вдячність Тобі за те, що дозволив мені це-певно, краплину Твоєї величі відчуту серцем.....

Я хотіла наблизитися до Тебе. Вклонитися доземно , з вдячності та пошани великої...

Коли близько була смерть, моя, то душа моя була біля Тебе. Я перед порогом загибелі жадала би одного-припасти вустами до руки Твоєї. Певно, так і повинно бути-усе ж життя своє Ти віддав для відродження Того, найсвятішого для мене, що балтійською вірою зветься, і не може серце моє інакше Тебе сприймати. Ти подарував мені близькість до Рідних Святинь, Ти дав мені їх відчути. Саме тому Ти для мене частина усього того, що найбільш священним зветься.

Я не знаю, чи я на правду нащадок вайделотів, але бажання славити Богів і здійснювати давньобалтійські обряди із років далеких дитинства мого було, і частиною духовного життя мого є.

Я не знаю, чи достойна я говорити священною мовою, але зважуюся співати давні пісні балтійські.

Я не знаю чи гідна стояти біля Тебе під час обряду, але душею, подумки я завше там, де Ти і вірні давньому Звичая славу Богам возносять, на землі моїй, Литви священної...

Я далеко. Ім`я Твоє з благоговінням називаю.....

14. 06. 2009